

Nro. 10.

**A FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

*Költ Bétsbon, Kedden Februáriusnak 2 ik napján
1802-ik esztendőben.*

Nagy Britannia

A múlt 18-dik század Krónikájában azt olvassuk, hogy csak egyszer, úgymint, 1703-ik esztendőben volt a' tél oly változó és háborús, mint a' jelenvaló. Akkor 14 nap g tartott egy kegyetlenkedő forgó szél, a' mellyben Admiral *Beaumont* eskaderje 1200 hajós legénnyel együtt a' tenger vizeibe temettetett el, és az Anglus tengeri partok körül el veszett hajós legényeknek 8000-re ment a' száma. — Az Angliához tartozó napnyugoti szigetekben még most is uralkodik a' iárga hideglelés, és a' mint Londonból Januarius 8-dikán írják, meg eddig senki sem talált ennek, a'

Sonofz nyavalyának meg fojtására elközt. — A' Sz. Domokos szigetében, egy hónap el forgása alatt, a' 68-ik Regimentből 16 tisziet és 195 köz embert temetett a' föld alá. — Minthogy fokféle betses minerákkal bővölködik Irlandia, el vegzette a' Kormányfzék, hogy a' békefélegnek végfő meg határozódása után mingyárt hozzá kezdet azoknak áfáfához, 's abból szándékozik azon Országnek passiva adoffágait ki fizettetni.

Nem régiben egy nyomtatott könyvetske adattott ki Londonban, a' mellyben fontos okokkal meg mutatta azt a' szerző, hogy az Angliában uralkodó kenyér szükségének két fő okai légyenek, ugymint, a' felettébb való köz adó, és a' népességnek meg fokasodott száma. — A' múlt század kezdetében hat millióra ment Angliának népessége, most pedig tizenegynél is töbre megyen, a' mellynek táplálására azon Országnek sovány és kevés földje épen nem elégséges. Ez okon engedte meg a' Kormányfzék, hogy más Országokból is szabad legyen az jéletet Angliába bé vinni; öte sem lévén elégendő, olly rendeléseket tett, hogy minden esztendőben fok riskása vitessék oda napkeleti Indiából.

A' múlt Decemberi közönséges Londoni levelekben a' Sz. Domokos szigetének jelenvaló állapotja ekként adatik elő: „Oktobernek 24-ikén egy tsupa fekete emberekből álló partos sereg jelent meg *Cap Francois* városa előtt, olly feltétellel, hogy annak fejer lakosit mind meg öldöfsek, magát a' yároft pedig porrát égessék. Leg ottan minden áruló boltok bé zárattak, generalmars veretett, 's néhány szempillantat máiva, 3000 fegyverbe öltözött lákos állott ki, és a' commandirozó Generális is egy lovas osztályt vezetett ki a' városból az ellenségnek meg vizsgálására. — Ez a' lovallág a' partosokra bukkanyván velek öfzve

tsapott, egynéhanyat közzülök le aprított, másokat fogságra ejtett, és a' nagy melegség 's felettébb való zápor effő miatt meg fáradván, estére vissza tért a' városba. — October 25 ik napján sok fejer lakosokat (igy neveztetnek napkeleti és napnyugoti Indiákban az Európai lakosok, és azoknak maradékjaik), úgymint férfiakat, asszonyokat és gyermekeket öldöfték meg a' fekete pártosok a' falu helységekben, és hegyes törjeiknek felső végén hordták ide 't tová az ártatlan kisdedeknek hólt testjeiket. — A' következett napon több osztály seregek és fel fegyverkezett fejer lakosok mentek ki a' pártosok ellen, kiknek *Fluril* nevü vezérjeket el is fogták, a' kinek a' vólt a' fel tett tzellya, hogy a' Generál *Toussaint Louverture* uralkodásának véget vehessen. — October 29-ik és 30 ik napjain, a' pártos fekete embereknek nagyobb része széllyel szóratott, és a' nevezett Generális is számos sereget gyűjtött öszve. — A' falu helységekben irtoztató vért ontottak ki a' pártosok. — Sok háznépet diribról darabra aprítottak — a' megöletteknek még eddig sem tudatik a' száma.

Északi Amériikai Respublika.

Bostonból Novemb. 28-ik napján 1801. A' Frantzia revolucionának kezdődése után, igen sok nép takarodott Európából hozzánk által. Allig vehetnénk azokat az Irlandusokat, Scotusokat, Frantziákat, Németeket és Helvetusokat számba, a' kik szabad Statusainkba familiaikkal és ingó tehetségeikkel le telepedtek. — Ezeknek az idegeneknek közinkbe lett jövedeleik gyakran alkalmazhatóságot szolgáltat minekünk annak meg jegyzésére, melly nehéz a' nemzeti gondolkozás módját másokban meg változtatni, 's melly erős és el törülhetetlen legyen a' nemzetnek egymás

eránt való természeti hajlandósága. — Allig lép egy Európai kis colonia a' földünkre, és már is azon tartomány felé veszi az utját, a' melyben azoknak van lakások, a' kik eredetkre nézve az ő nemzeteből valók. — Az Irlandusok a' Neu-Yorki és Connecticuti Statufokba; a' Németek Felső Pensilvaniába kívánnak le telepedni; az Anglusok és Scotusok pedig abban a' tágas tartományba kívánkoznak, a' melly másképen Új-Angliának neveztetik. — Következésképen valamint nem egy nemzetből valók a' mi Statusaiknak lakosi, úgy azoknak természeti hajlandóságok, életek 's gondolkozások módja, és szokásaik sem egy formák. — Azok az Irlandia familiák, a' mellyek Long-Islandban és a' Hudsoni folyóviz partjain telepedtek le, öseiknek szokásaikat még most is szoróssan meg tartják, és olly különbség van köztök a' más nemzetbeliekkal, mint a' Lengyelek és Spanyolok közt s. a. t.

Filadelfiából Novemb. 2 ik napján. Néhány időtől fogva szemlátomást öregbül a' mi kereskedésünk, kiváltképen a' Frantzia és Spanyol coloniákkal, ambár mint a' fűszál annyira az Anglus portéa köztünk. Azt lehetne gondolni, hogy az Anglusoknak egyéb kikötő helyek a' miéinknél több nints e' világon, bizonyossan sok kárt fognak az Anglus kereskedők szenvedni s. a. t.

Frantzia Respublika.

Párisból Januar 15 ik napján. Mihelyt a' végképen való békeffég tokélltetellegre fog Amiensben menni, leg ottan a' Congressus is el kezdődik. — Lyonba 32 hely tartók mentek az Ország déli osztályából. — A' Fő Conzul maga személye szerént kíván azon tartományoknak politica körülállásairól velek beszélgetni.

A' Frantzia Kormányzék Westfáliával által

ellenben három erőfféget szándékozik építeni, úgy mint *Julichben*, *Creveldben*, és *Büderichben*, a' mellyekre két millió livert szánt. — A' Rénus mentében több erőffégeket is tsináltat, de hol, még eddig meg határozva nintsen. — A' heringel való kereskedésnek virágoztatására, minden tonna heringre 50 liver juta mat rendelt.

Párisból Január. 17 ik napján. Igen szomorú tudósításokat vetünk a' Sz. Domokosi szigetből. — Az ott lévő Afrikai fekete emberek (a' kik tdnillik a' Fejér lakosoknak rabszolgáskodnak) fok ezer fejér lakosokat öldöltek meg. — Eddig való vezérjeket, *General Toussaint Louvertürt* is igyekeztek e' világból ki végezni, azt hitetvén el magokkal, hogy ő az ő szabadságokat a' Frantziáknak szándékozik el adni. — De ez bátran ellenek állott, 's mindenütt szerentséssen vissza verte őket. — Mivel magok közt is meg hasonlottak ezek a' fekete emberek, annál könnyebb leszen a' Bresti flottán oda küldött hadi népünknek azon szigetet meg hódoltatni.

Párisból, Jan. 16 ik napján. *Madame Bonaparte*, a' Fő Conzulkak hitve e, egy szép palotát, és egy igen drága brillianokból készült asszonyi ekelléget adott menyegzői ajándékba a' leányával. —

A' Kormányozószék több Európai Fejedelmi udvaroknál olly jelentést tétetett, hogy a' Német Birodalom dolgaiban azon kezefféget vállalja magára, a' melly Francia Országna, a' múlt században, a' Westfáliai békekeffégekben adódott.

Strafszburgból Jan. 20 ikán. — A' Lyoni tudósítások szerént, fényes pompa közt ment a' Fő Conzul oda bé, hanem azon úttán k ki világoztatása, a' mellyen által ment, a' havazó széltől meg homalyosítatott. — A' városnak következett napon való ki világoztatását is nagyon

gyengítette az esteli sűrű köd. — Jan. 12 ikén a' közönséges játék néző helybe menvén a' Fő Conzul rendkívül való tapsolással 's örömkialtással fogadtatott el.

Arlesből Jan. 4-ikén. Az el múlt 18-ik szá-
zadban 17 szer károftotta meg városunkát a' Rhodanus vizének özöne. Ellenben most két hó-
nap el forgása alatt négy versben öntöttek ki annak árvizei, és az utólsori, az elsőbbségnél is gonoszabbak voltak. — Hasonló szerentsétlenség érdeklette a' több Rhodanus mellett fekvő városokat és helységeket.

Párisból Jan. 14-ikén. A' Pétersburgi Császári udvaruak nálunk lévő követje Gróf *Marcof* a' tehát himlött *Colon* Orvos Doktor által, *Hakenfchmit* Orosz Doctor jelenlétében, a' maga leányába bé óltatta e' napokban. — Minekutánna ez az Orosz Orvos Doctor Úr, ezt a' mesterséget a' nevezett *Colon* Úrtól fundamentomosan meg tanulta volna, fel tett tzellya az, hogy azon igen hasznos találmányt a' maga hazájába is esméretellé tegye, és ki terjessze.

Párisból Jan. 18-ikén. Kardinál Káprára *Bonaparte* Lajos és *Beauharnois* kis asszony ölzve szerkeztetések előtt néhány napokkal, General *Muratnak* a' Fő Conzul testvérevel való ölzve párosodását, a' kik mindea egyházi tzeremoniák nélkül, a' municipalitás által adattak ölzve magok úgy kívánván, meg áldotta. — Illyenképen hová tovább mind közelebb közelebb jut a' Frantzia nemzet azon rendtartásokhoz, a' melyek a' revolutió előtt gyakorlásban voltak, és ellenben az akkor fel állott újítások lassan lassan elenyésznek.

Lyonból Jan. 13-ikén. Azon audientzia alkalmatosságával, a' mellyet a' Fő Conzul az idevaló polgári Előjáróknak tegnap adott, közönytésekre adott feleletében a' többi közt így szól.

lott. Hogyha, ugymond, én a' Lyonbélieknek szeretőkre érdemes vólnék, tsak egyedül ebben a' tekintetben lehetne ez meg, hogy azon szerentsétlenségeknek nyomait, a' mellyeket ez a' város a' revolutió alatt szenvedett vala, egészen ki törteni kívánom. Az itt lévő Cisalpinai Conzulta minden nap gyűlést tart.

Lyonból Jan. 15-ik napján. Azok az inneplések, muzsikák, mesterléges világosítások a' mellyek a' Fr. fő Conzul kedvéért tten adatnak, minden nap változnak. — Mintegy 20000 re tétetődik az itt lévő idegeneknek a' száma, a' kik közt egynehány ezer szép dáma is találtatnak. A' sok tzfra köntös és brilliántos betses kövek tsak, nem homályba borittyák az ember szemefényét. — A' Cisalpinai Conzulta egynehány gyűlést tartott már itten, de mindenkor ajtók bé zárolva.

Olasz Ország.

Majlandból Jan. 6 ik napján. A' Luckai Respublikának új organizatiója tökéletellégre ment már. A' kórmányszékek minden tagjai ki vagnak már nevezve nemtsak, hanem hivatallyaikba is bé iktatódtak. — A' végre hajtó Tanatsba következő személyek vétetődtek be, ugymint : Paoli Alexandro; Merli Domenico, Bambaccan Pietro Luigi, Belluomini Francesco, Pieri Dominico, Luchefini Cesaro Guinigi Pieri Angiello, Pellini Pietro, Rossi Giovanni, Mansi Raffaello, Minutoli Gregorio, és Giorgini Nicolao.

Romából Jan. 9 ik napján. A' múlt vasárnap után következett éjtzaka felettébb rettentő vólt, olly kegyetlen szél fúván, a' melly által sok kár okoztatott a' házak és templomok fedeleinek. Még a' Sz Péter temploma is meg károsítatott, és a' leg erősebb előfákat is ki tekerzte a' szerfelett való szél töveiből. — Ezt a' ret-

tentő szelet követett zápor eső miatt annyira felemelkedtek a' Tiberisnek vizei, hogy körül belől mindent bé borítottak.

Florentziából Jan. 15-ikén. Már itten is hozzá fogtak az Orvos Doctorok a' tehén himlővel való bé óltáshoz, és pedig szerentsés következzel. — Nápoly várofában is ezt mivelik, sohol semmi rossz jelenfégei nem tapasztaltatnak ezen áldott talalmánynak.

A' Tur ni tudományokat mivelő tudós Társaság, vége lévén a' revolutió zürzavaros idejének, újobban organisalta magát, és újobban a' Mathéhis, Termézzeti Tudomány, szép mestersegek, és mélyseges tudományok' mivelé-ekben foglalatoskodik, — Ennek 36 jelenlévő, és ugyan annyi másutt lakó tagjai vagynak.

Nápolypól Decemb. 16-ik napján 1801, Marquis Galló nyoltzad nappal ennekelötte. Bétsből viliza jött, de itt sem fog sokáig maradni, hanem tellyes hatalmú követ fővel Párisba küldetik. — A' Frantzia Respublika Nápolyban lévő első sangú követjének kéresére, a' Napolyi Kir. Korna örökös herczeg meg engedte azt, hogy az oda való Kir. udvari muzikus Chorusuak directorja, az igen híres *Paisiello* Párisba mehessen, és a' végképen leendő békesség ianep napjára több darabokat készithessen.

Velentzéből Jan. 9-ikén. A' régi bé vett szokás szerént, több nemés familiák még most is az *Aranyas Könyvbe* iratták bé gyermekeiknek a' neveket, a' melly arra való vólt, hogy azok felnevedvén a' Velentzei Senatusnak tagjai fognának lenni. — Ez a' szokás, mint a' Velentzei Respublika alkotmányának maradványa Császár Ö Felsége parantsolattyából el töröltetett, 's tudtokra adatott, hogy ennekutánna azon rangba fognak a' Velentzei Nemesek lenni, a' mellyben vagynak Ö Csász. Felsége több örökös Birodalmaiben lévő nemesek.

Batava Respublika.

Hágából Jan. 17 ikén. Minthogy az utolsó veszedelmes hadakozás ideje alatt sok száz ágyú-
i-ek estek a' Frantiák kezekbe, kénytelen leszen
a' Kormányzék új ágyúkat öntetni. — A' mi
Respublikánk *Amiensben* lévő követjének, polgár
Schimmelpenninknek, eddig volt fizetésén kívül,
naponként 100 forintja jár. — Azok az Orosz
katonák, a' kik ekkorig a' mi ispótályainkba be-
tegen és sebessen feküdtek és gyógyitattak, most
már Koloniába vitettek által, a' honnan a' jövő
tavaszon haza fognak küldetni. — A' mi tenger
partyaink azoknak a' hajóknak maradványaiival,
a' mellyek 14. nap alatt öszve törtettek, minde-
nütt tele vagynak. — Sok ezer derék hajos le-
gények temattettek ezen a' télen a' tenger ör-
vényébe

Hágából Jan. 9 ikén. Az a' kis flotta, a'
melly ezen folyó Januarius 3 ik napján, Texeli
kikötő helyünkből Bataviába ki indult, három
fregatból, és két compánia hajó. áll, a' melly
Gvineának tengeri partjaihoz szándékozik. Ezen
a' kis flottán vagynak azok a' tiszviselők is, a'
kik a' mi napkeleti Coloniainkat új rendbe fog-
ják szedni. Az oda küldetendő hadi nép a' jö-
vő Martiusban fog ki indulni.

Az Oránia herczegnek azok az udvari tselédj i
és tisztsjei, a' kik azon fejedelemnek 1795 ik eszten-
dőben, Angliába lett által költözése után, itt
maradtak, most már Oraniensteinba utaztak, olly
véggel, hogy a' nevezett herczeg szolgálatjába
vissza állyanak.

Török Birodalom.

A' Konstantzinápolyi magános levelek azt hir-
detik, hogy *Sélim* Császár annak a' missionarius.

nak, a' ki néhány esztendőktől fogva az oda való Cs. Kir. Internuntzius védelmezése alatt volt, és Ex-Jesuita, szabadságot engedett arra, hogy ő a' Galatéa nevezetű külső városban egy kapornát 's missionarius házat építhessen magának, 's annyi új papot vehessen abba fel, a' mennyi nékie tétzeni fog. — Ha igaz, méltán lehet a' Török Császár ebbéli türedelmét tudálni. Reményljük, hogy ha így vagyon a' dolog, bővebb tudósítást is fogunk e' tárgyról venni.

Konstantzinápolyban Dec. 10 ik napján. Anglus Generál Hutchinsonnak Alexandriából lett elmenetelekor el nem voltak még azok a' villongások igazittatva, a' mellyek ő és a' Török N. vezér közt támadtak. Ő tellyességgel ki nem adta keze közzül azokat az Egyiptomi Beyokat, a' kik Anglus védelem adtak önnön magokat. Ezen okból egy Anglus Generálit hagyott még Alexandriában hátra, a' ki az ő életeket továbbra is védelmezhesse. — A' többi Egyiptomi Beyok, mindnyájan a' N. Vezér kegyetlen körmei közzé akadtak.

Sélim Császár nem a' Serailban, hanem a' Konstantzinápolyi kikötő hely mellett lévő műlató palotájában adott Frantzia Orkhersternek polgár Sebastianinak audientziát, a' ki a' Fényes Porta és Frantzia Respublika közt kötött békeségnek ratificatiójával oda küldetett. Ezen alkalmatossággal a' Fő Conzul egésségéről is értekezett tőle a' Zultán. — A' Kapután Basának szerentséssén lett haza érkezése nagy örömmel töltötte bé az ide való lakosoknak a' sziveket.

Orosz Birodalom.

Pétersburgból, December 26 ik napján. A' mi udvarunk a' Bécsi Császári Királyi és a' Londoni Kir. udvarok közt szép harmonia és egyet-

értes uralkodik. Ennek szembe ötlő tanúbizony-
sága lehet ez, hogy a' mi udvarunk Párisban és
Berlinben lévő követjei által olly kivanságát nyi-
latkoztatta ki, hogy a' mennyire tsak lehetsé-
ges lehet, a' Német Országí facularisationak és
Compensationának dolga szoros határok közzé szo-
ritasson.

A' Pétersburgi Cs. Kormányfűék azt kívánnyá
a' Párisi és Londoni Kormányfűékektől, hogy
azok, a' Máltai vitézi Rendnek mástól való nem
függéset esmérjék meg. — A' Nápolyi Király ad-
dig, míg ezen vitézi Rend előbbi öröklégeknek
birtokába bé lépne, fog a' Máltai szigetbe kato-
na őrizetet tartani. — Angliának nagy hajlandó-
sága van erre a' planumra.

Pétersburgból Dec. 27-ikén. Persiából az a'
hír érkezett hozzánk, hogy a' Persiai Zófinak
udvari tisztjei és tseledjei ellene őszve esküdtek
de hogy ez a' gonosz fel tétel ideje orán
ki nyilatkozott volna. Egy közzülök, a' ki ma-
gát a' fejedelemtől meg sértetetnek lenni találta,
az első udvari ministert is reá bezzellette a' ve-
le való czimborázásra; több fő rangú emberek
is egyet értettek vele, és Mulam Bey, a' Király
leg kedvesebb embere válalta urának meg őlését
magára. — Éppen abban a' szempillantatban tu-
dódott ki ez az őszve esküvés, a' mellyben a' Zó-
fit meg akarták volna ölni. Sokan el vették ér-
demlett jutalmokat.

Elegyes Dolgok.

Londonból Jan. 12 iken. *Archer*, a' kiről
azt irtuk vala a' Magy. Kurir Januar. 22. nap-
ján költ 7 ik darabjának 105 ik lapján, hogy ő
őseiről reá maradt szép kastélyát a' pókok-
nak, egereknak, baglyoknak, denevéreknek, ga-
lamboknak s. a. t: engedte lakásúl, egyenes line-

án *Neutontól* származott, és azon kastély könyves tárában, a' mellyben a' galambok tlináltak magoknak fézkeket, még most is azok a' könyvek tartatnak, a' mellyeket ez a' nagy Filozofus hagyott vala maga után.

Januarius 4-ik napján számtalan sok patfirta szállott Anglia egén keresztül, a' mellyeknek 40 minutumig tartott a' feregben való menetek, három fertály óra szélességű vastag felhőt tlináltak, és a' Kenti tenger partoktól Európa száraz tartományai felé tartottak. Angliában úgy nézik ezt a' jelenséget, mint a' tél keménységének, és hó mellységének előjáró postáját. Három elztendővel ennekelötte hasonló sokfággal mutatták a' patfirták magokat, és valósággal igen kemény hidegek is következtek.

Genuából Jan. 3-ikán. A' múlt tsötörtökön egy Idriai hajó evezett bé kikötő helyünkbe, a' melly Liszbonából 24 napok alatt érkezett hozzánk. — A' következett éjjel támadt erős északi szél fel kapván ezt a' hajót úgy tsapta a' töltéshez, hogy leg ottan el merült; 24 ágyú, 90 ember, 250 láda nádméz, 4000 darab ökörbőr igen sok kaffé, kakao, indigó, réz, 's több e' felé vólt ezen a' hajon, mellynek egy millió 200000 Genuai lirre betsültetik az árra. Amit lehetett, ki halásztak a' tenger vizei alól.

Gothából Jan. 14-ikén. A' Seebergi Herczegi Observatoriumnak Direct. Baró Zach, a' múlt Dec. 8-ikát követett éjjel fel találta azt az új plánétát, a' mellyet a' Palermói Kir. Observatoriumnak igazgatója *Piazz* Úr Jan. 1-ő napján 1801-ik elztendőben látott vala. Azon időtől fogva minden Európai égvisgaló Tudósók leselkedtek utánna, de minden iparkodások haszontalan vólt, mivel ez az új plánéta, a' melly a' Mars és Jupiter planéták közt való utón megyen keresztül, igen kitsin, és a' leg jobb telescopiumon is ne-

héz fel találni. — Jan. 17 ik napján, a' midőn leg utólszer látta volna azt B. Zach, már 8 grádust hagyott az égen maga után, még is a' szüz jegyben állott.

Párisból Jan. 18 ikán. Minden Ofztálybéli hiradóok meg egygyenek abban, hogy 1613 ezteendőitől óta annyi 's olly nagy viz áradások nem voltak, mint a' jelenvaló télen. Az ezek által okoztatott kár sok milliókra megven. — Az Egyiptomból vissza jött Franczia katonaság között, fokban voltak Lyonban akkor, a' midőn a' Fő Conzul azon városba bé ment volna, 's nagyon örvendettek, hogy előbbi kedves hadi vezérjeknek látására ismét szerentséjek lehetett.

Egy *Zambeccari* nevű Bonóniai tudós ember fel találta azt a' mesterséget, a' melly szerént a' levegői hajót (Lufiballont) tétzése szerént tudja igazgatni, 's oda mehet a' hová akar. — A' Nápolyi Kir. udvar is meg esmérte már a' Hetruriai Király méltóságát.

Magyar Ország.

Gömör Vármegyéből Januar. 8 ik napján. A' Váczi Némák fundusa napról napra szaporodik. A' múlt postán jelentette Tek. Nemes Trencsén Vármegyének első Vice - Ispánja, Tek. *Priletzky Károly* Úr, hogy az oda való megvében, a' némák izámára 1365 Rfor. 33 szedődtek ölzve. — Maga a' Méltos. Fő Ispán Gróf *Illesházy István* Ő Excellentiája 1000 R. forintokat adott. — Ha minden Vármegyében e' szerént fog az adakozás folyni, (a' mint nem is lehet illy felséges gondolkozású hazafiak közt nem reményleni), maga a' Magyar Haza ki munkálya azt, hogy egyetlen egy nevelhetni való néma se maradjon neveletlen. Ha a' némák fel segittődnek, hátra fognak

nak, a' ki néhány esztendőktől fogva az oda való Cs. Kir. Internuntzius védelmezése alatt volt, és Ex-Jesuita, szabadtságot engedett arra, hogy ő a' Galatéa nevezetű külső városban egy kapornát 's missionarius házat építhessen magának, 's annyi új papot vehessen abba fel, a' mennyi nékie tétzeni fog. — Ha igaz, méltán lehet a' Török Császár ebbéli türedelmét tsudálni. Reményljük, hogy ha így vagyon a' dolog, bővebb tudósítást is fogunk e' tárgyról venni.

Konstantzinápolyban Dec. 10 ik napján. Anglus Generál Hutchinsonnak Alexandriából lett elmentésekor el nem voltak még azok a' villongások igazittatva, a' mellyek ő és a' Török N. vezér közt támadtak. Ő tellyességgel ki nem adta keze közzül azokat az Egyiptomi Beyokat, a' kik Anglus védelem adtak önnön magokat. Ezen okból egy Anglus Generálit hagyott még Alexandriában hátra, a' ki az ő életüket továbbra is védelmezhesse. — A' többi Egyiptomi Beyok, mindnyájan a' N. Vezér kegyetlen körmei közzé akadtak.

Sélim Császár nem a' Serailban, hanem a' Konstantzinápolyi kikötő hely mellett lévő műlató palotájában adott Frantzia Obersternek polgár Sebastianinak audientziát, a' ki a' Fényes Porta és Frantzia Respublika közt kötött békeségnek ratificatiójával oda küldetett. Ezen alkalmatossággal a' Fő Conzul egésségéről is értekezett tőle a' Zultán. — A' Kapután Basának szerentséssén lett haza érkezése nagy örömmel töltötte bé az ide való lakosoknak a' sziveket.

Orosz Birodalom.

Pétersburgból, December 26 ik napján. A' mi udvarunk a' Bécsi Császári Királyi és a' Londoni Kir. udvarok közt szép harmonia és egyet-

értes uralkodik. Ennek szembe ötlő tanúbizony-
sága lehet ez, hogy a' mi udvarunk Párisban és
Berlinben lévő követjei által olly kivanságát nyi-
latkoztatta ki, hogy a' mennyire tsak lehetsé-
ges lehet, a' Német Országi saecularisationnak és
Compensationnak dolga szoros határok közzé szo-
ritasson.

A' Pétersburgi Cs. Kormányfő az azt kívánja
a' Párisi és Londoni Kormányfőektől, hogy
azok, a' Máltai vitézi Rendnek mástól való nem
függését esmérjék meg. — A' Nápolyi Király ad-
dig, míg ezen vitézi Rend előbbi öröklégeinek
birtokába bé lépne, fog a' Máltai szigetbe kato-
na őrizetet tartani. — Angliának nagy hajlandó-
sága van erre a' planumra.

Pétersburgból Dec. 27-ikén. Persiából az a'
hír érkezett hozzánk, hogy a' Persiai Zófinak
udvari tisztjei és tseledjei ellene öszve esküdtek
de hogy ez a' gonosz fel tétel ideje orán
ki nyilatkozott volna. Egy közzülök, a' ki ma-
gát a' fejedelemtől meg sértetettnek lenni találta,
az első udvari ministert is reá bezzellette a' ve-
le való czimborázásra; több fő rangú emberek
is egyet értettek vele, és Mulam Bey, a' Király
leg kedvesebb embere válalta urának meg ölését
magára. — Éppen abban a' szempillantásban tu-
dódott ki ez az öszve esküvés, a' mellyben a' Zó-
fit meg akarták volna ölni. Sokan el vették ér-
demlett jutalmokat.

Elegyes Dolgok.

Londonból Jan. 12 iken. *Archer*, a' kiről
azt irtuk vala a' Magy. Kurir Januar. 22. nap-
ján költ 7 ik darabjának 105 ik lapján, hogy ő
őseiről reá maradt szép kastélyát a' pókoka-
nak, egereknak, baglyoknak, denevéreknek, ga-
lamboknak s. a. t: engedte lakásúl, egyenes line-

án *Neutontól* származott, és azon kastély könyves tárában, a' mellyben a' galambok tlináltak magoknak fészkeket, még most is azok a' könyvek tartatnak, a' mellyeket ez a' nagy Filozofus hagyott vala maga után.

Januarius 4-ik napján számtalan sok patirta szállott Anglia egén keresztül, a' mellyeknek 40 minutumig tartott a' feregben való menetek, három fertály óra szélességű vastag felhőt tlináltak, és a' Kenti tenger partoktól Európa száraz tartományai felé tartottak. Angliában úgy nézik ezt a' jelenséget, mint a' tél keménységének, és hó mellységének előjáró postáját. Három esztendővel ennekelőtte hasonló sokfággal mutatták a' patirták magokat, és valósággal igen kemény hidegek is következtek.

Genuából Jan. 3-ikán. A' múlt tsötörtökön egy Idriai hajó evezett bé kikötő helyünkbe, a' melly Liszbonából 24 napok alatt érkezett hozzánk. — A' következett éjjel támadt erős északi szél fel kapván ezt a' hajót úgy tsapta a' töltéshez, hogy leg ottan el merült; 24 ágyú, 90 ember, 350 láda nádméz, 4000 darab ökörbőr igen sok kaffé, kakao, indigó, réz, 's több e' felé vólt ezen a' hajon, mellynek egy millió 200000 Genuai lirre betsültetik az árra. Amit lehetett, ki halásztak a' tenger vizei alól.

Gothából Jan. 14-ikén. A' Seebergi Herczegi Observatoriumnak Direct. Baró Zach, a' múlt Dec. 8 ikát követett éjjel fel találta azt az új plánétát, a' mellyet a' Palermói Kir. Observatoriumnak igazgatója *Piazz* Úr Jan. 1-ő napján 1801-ik esztendőben látott vala. Azon időtől fogva minden Európai égvisgaló Tudósók leselkedtek utánna, de minden iparkodások haszontalan vólt, mivel ez az új plánéta, a' melly a' Mars és Jupiter planéták közt való utón megyen keresztül, igen kitsin, és a' leg jobb telescopiumon is ne-

héz fel találni. — Jan. 17 ik napján, a' midőn leg utólszer látta volna azt B. Zach, már 8 gráduft hagyott az égen maga után, még is a' szüz jegyben állott.

Párisból Jan. 18 ikán. Minden Ofztálybéli hiradások meg egyenek abban, hogy 1613 esztendőitől óta annyi 's olly nagy viz áradások nem voltak, mint a' jelenvaló télen. Az ezek által okoztatott kár sok milliókra megyen. — Az Egyiptomból vissza jött Franczia katonaság közül, sokan voltak Lyonban akkor, a' midőn a' Fő Conzul azon városba bé ment volna, 's nagyon örvendettek, hogy előbbi kedves hadi vezérjeknek látására ismét szerentséjek lehetett.

Egy *Zambeccari* nevű Bonóbiai tudós ember fel találta azt a' mesterséget, a' melly szerént a' levegői hajót (Lufiballont) tétzése szerént tudja igazgatni, 's oda mehet a' hová akar. — A' Nápolyi Kir. udvar is meg esmérte már a' Hetruriai Király méltóságát.

Magyar Ország.

Gömör Vármegyéből Januar. 8 ik napján. A' Váczi Némák fundusa napról napra szaporodik. A' múlt postán jelentette Tek. Nemes Trencsén Vármegyének első Vice - Ispánja, Tek. *Priletzky Károly* Úr, hogy az oda való megvében, a' némák izámára 1365 Rfor. 33 szedődtek ölvve. — Maga a' Méltos. Fő Ispán Gróf *Illesházy István* Ő Excellentiája 1000 R. forintokat adott. — Ha minden Vármegyében e' szerént fog az adakozás folyni, (a' mint nem is lehet illy felséges gondolkozású hazafiak közt nem reményleni), maga a' Magyar Haza ki munkálya azt, hogy egyetlen egy nevelhetni való néma se maradjon neveletlen. Ha a' némák fel segittődnek, hátra fognak

még maradni a' gyámoltalan árvák, a' segítség nélkül szükölködő öregek, betegek, s. a. t. ezek is méltók lesznek arra, hogy közönséges gondviselés legyen rájuk. Ha későbbre is, de csak ugyan ki lehet azt, sokkal könnyebben, mint némelleyek vélekednek, vinni, hogy még csak egy házról házra küszöbölő koldús se legyen a' hazában, sőt lehet jó rendszabás által a' koldúsoknak számát is kevesebbíteni, az az, meg gátolni azt, hogy a' ki koldús akar is lenni, ne lehessen, ne is legyen az; lehet az árva gyermekeket, sőt a' czigányokat is valóságos emberekké, s halznos polgárokká kisebb költséggel és fáradozással, mint gondoltathatnák, tenni.

Gömör Vármegyéből, Dec. 30 ik napján. E' mai poltán édes meg illetődéssel olvastam Melt. Graf Szapáry József a' Posonyi Oskolai Kerület Fő Kormányozójának azon nagy betsü levelét, a' melly által jelenti Ö Nagysága, hogy a' Posonyi Oskolai Kerületben a' Némák számára, 548 Rforintokat 35 és fél xrokat öfzve szedetett, és a' rendelt helyeken le is tétetett.

Tek. Nemes Gömör Vármegyének Törvényfészke egy kerékvágásból ki hágott embert arestomra ítült, a' ki ezt a' büntetést 100 Rforintokkal váltotta fel. A' Vármegye ezt a' pénzt a' Némák számára szánta és adta.

Egy árva vak gyermek itt fetrengett a' városban egy időtől fogva. Sokszor az eg volt fekvő szobája. Ezt észre vévén magamhoz hivatam. Kézfíttetem nevében a' N. Vármegyére az eránta leendő gondolkodás végett egy szivre ható efedező levelet, mig pedig az bé adódna, az alább le irt versekkel, mellyeket énekelve, szokott a' gyermek el mondani, táplállya magát naponként.

Mint nézhettz rám ember, ha vagyon ép szemed?

Ha ép kezéd lábad, ép minden tetemed?
Nézheted e' számas nélkül Te társodat?

Benne nem látod e' a' száját sorfodat?

Egy Isten kezének munkája vagy: én is;

Én nyomórék tölled különbözök még is.

Im Téged vezérel a' szem; én vak vagyok,

Botlok, esek, hüllok, fúlok 's jajjim nagyok!

Rút a' szép ég a' nap nélkül, hát a' vak test

Nem rutabb e', mellyet a' setét homály fest?

Illy vagyok én! kisdéd korban ám vak lettem.

Még árva is lettem! kinek mit vétettem?

A' mi vagyok: lehetz: bennem siánd magadat:

Ószd fel, mig módod van, velem a' javadat!

Örülly mig adhatz, 's van időd az adásra

Örülj, mig just tarhatz a' hála-adásra!

Fel írja a' látó Isten jó tettettedet,

Bóldogit testedben, 's lelkedben Tegedet.

En, ki vagy? nem látlak; lát a' Fő valóság:

Lát! és meg jutalmaz; mert ő tsupa Jóság.

* * *

Tudósítás.

A' Haza forró szeretetének 's az annak javá-
ra törekedő buzgó igyekezetnek szent indulatait
semmi nem serkentheti inkább fel, mint honnyunk-
nak 's az ő egyéb tartományok felett való el-
sőségeinek helyes esmérése, és méltó betsülése.
Erdemesebb és mindeneknek öszve vetett vállak-
kal való fel- tegéllésére méltóbb tárgynak soha
nem szentelheti tehát a' könyviró is a' maga tols-
lát, mint mikor azt a' haz a esméréstének és betsü-
letének terjesztésére fordítja.

Ugyan ezen szent tárgyat vette pedig tzielba
a' következő trímű könyvnek, melly felöl va-
ló tudósítás kár hogy illy keőre halasztódott,

érdemes ki adója ; Topographisches Taschenbuch für Ungarn, auf das Jahr 1802. Herausgegeben von Samuel Bredeczky, Prof. an der Bürgerschule zu Oedenburg.

Az árra író papiroson 1 forint, nyomtató papiroson 45 xr.

A' foglalatja ezen munkának a' következő : —

A. A' Karpatus' hegyét tárgyazó

a) a' 'sebbe valo könyvnek ki adójához — *Berezviczy Gergely* Urától ;

b) Brunsvigben lakozó *Szeleczy Istvan* érdemes hazánkfiához — *Asbóth János*tól.

c) Linához — a' kiadótól — utasított levelek.

B. Soprony :

a) Tudományos dolgok — a' kiadótól.

b) Soprony tájjának jövődően kiadandó Lythographiájára való kezület — a' kiadótól.

C. A' Deménfalvához egy Liptó Vármegyebéli Tothlelységhez nem meszlze eső ugy nevezett Sárkány - Üreg — a' kiadótól.

D. *Bartholomacides Urnak*, memorabilia provinciae Csetnek — tzimü könyvét illető jegyzések,

Talalhatni ezen könyvet :

Sopronban, *Kilian* Könyvkötő

Posonyban *Schwaiger* Könyváros —

Pesten, *Weigand* és *Kilian* — —

Kesmárkon *Grimm* Könyvkötő —

Eiétben *Schaumburg* Könyváros — *Úraknál*.

Halasy.